Nr. 460 Rocznik XXIV.

2 K miesięcznie z odsyłką.
Zagranicą miesięcznie 2 M. 30 f. 3 fr. 50 ctm., 2½ szyl. 70 cm. amer. Tygodniowo w Krakowie 40 h, z dostawą do domu 46 h.
Cena numeru wieczornego 6 h
Oba wydania razem 10 h w mieście i na prowincyi.

NAPRZÓD

Organ centralny polskiej partyi socyalno-demokratycznej.
Wychodzi dwa razy dziennie: rano i wieczór.
WYDANIE WIECZORNE.

Redakcya i Administracya Kraków, Dunajewskiego 5.
Reklamacye otwarte są wolne od opłaty pocztowej. — Redakcya rękopisów nie zwraca i bezimiennych listów nie uwzględnia.
Konto czekowe Nr. 34.095.
Dział inseratowy: ul. Gołębia L. 2, I. p.
Telef. Nr. 1354. Konto czek. 910.
Ceny ogłoszeń: Za miejsce wiersza petitem 24 h. Za miejsce wiersza petitem w nadesłanem 60 h.

Wieści z zagrożonego Egiptu.

Komunikat austryacki.

Urzedowo donoszą 20 grudnia: **Wiedeń**, 20 grudnia.

Spokój na froncie rosyjskim.

Zadnych szczególnych wydarzeń.

Mniejsze walki na froncie włoskim.

Na całym froncie mierna działalność artyleryi, która tylko w odcinku Chiese i w obszarze Col di Lana przybrała większą gwałowność.

Zwycięskie walki w Czarnogórze.

Wojska generała Kövessa wzięły szturmem silnie wybudowane nieprzyjacielskie pozycye w zgięciu Tary na południowy zachód od Bjelopolja i koło Godusa na północ od Berany.

W walkach nad Tarą zdobyto trzy działa górskie, dwa działa polowe i 1200 karabinów.

Zastępca szefa sztabu generalnego *von Hoefer*, marszałek polny porucznik.

Komunikat niemiecki.

Wielka główna kwatera donosi 20 grudnia: **Berlin**, 20 grudnia.

Walki artyleryjskie na froncie francuskim.

Ogień naszych bateryj wybrzeżnych odpędził nieprzyjacielskie monitory, które wczoraj po południu ostrzeliwały Westendę. Na froncie, prócz ożywionej działalności artyleryi, kilka skutecznych wysadzeń przez nasze wojska.

Jedna z naszych eskadr lotniczych zaatakowała miejscowość Poperinghe, gdzie schodzą się liczne linie komunikacyjne nieprzyjaciela.

Nieprzyjacielskj dwupłaszczyznowiec został w walce powietrznej koło Brügge zestrzelonym. Jadący nim zginęli.

Front rosyjski.

Na wschodnim terenie wojennym położenie niezmienione.

Zwycięstwa w Czarnogórze.

W walkach na północny wschód od Tary, jak dodatkowo doniesiono, zdobyto trzy górskie i dwa polne działa.

Wczoraj stoczono koło Mojkovca dalsze dla wojsk austro-węgierskich korzystne walki. Wzięto kilkuset jeńców,

Z niemieckich i bułgarskich części wojsk nic nowego do donlesienia.

Naczelne kierownictwo armii.

Gdzie angielska flota?

Berlin, 20 grudnia.

(BK). Urzędowo donoszą: Części naszej floty przeszukały w ostatnim tygodniu morze Północne za nieprzyjacielem, poczem krążyły celem strzeżenia handlu w dniach 17 i 18 grudnia w Skageraku. **Zbadano przytem 52 okręty,** jeden parowiec zabrano, ponieważ miał na pokładzie kontrabandę. Podczas całego tego czasu angielskie siły zbrojne nie dały się nigdzie widzieć.

Porażki Anglików w Azyi.

Konstantynopol, 20 grudnia.

(BK). Główna kwatera turecka donosi: Na froncie w Iraku w dalszym ciągu niszczymy urządzenia obronne nieprzyjaciela przed głównemi pozycyami obronnemi w Kut el Amara. Nasza ciężka artylerya ostrzeliwuje ze skutkiem rowy strzeleckie i schronienia nieprzyjaciela koło Kut el Amara.

W przededniu ważnych wydarzeń w Albanii.

Lugano, 20. grudnia

„Idea Nazionale“, omawiając w dłuższym artykule kwestyę bałkańską pisze: Nie łudźmy się. Albania, przedmiot naszych trosk, będzie widownią wielkich wypadków wojennych. To, co będzie dziać się na ziemi albańskiej, to nie będzie tylko epizodem lokalnego znaczenia, lecz wydarzeniem światowej **międzynarodowej doniosłości.** Pochód wojsk austryacko-niemieckich lub bułgarskich przez Albanię **do morza Adryatyckiego** byłby równoważny **z ruiną naszych ideałów** w panowaniu nad Adryatykiem „*Mare nostrum*“. Włochy powinny obecnie wytężyć wszystkie siły, aby uzyskać jedyne panowanie nad Adryatykiem, i w tym celu powinny wziąść należyty udział w kampanii albańskiej. Propaganda austryacko-węgierska w Albanii rozszerza się coraz więcej, i wkrótce możemy stracić tam cały wpływ. Dlatego należy wystąpić z całą energią“.

Most na Sawie skończony.

Wiedeń, 20 grudnia.

„N. Fr. Presse“ donosi, że most kolejowy na Sawie, prowadzący z Zemlina do Belgradu, z początkiem wojny wysadzony przez Serbów w powietrze, został już odbudowany.

Zmiana nastroju w Rumunii.

Berlin, 20 grudnia.

Korespondent „Vossische Ztg“ donosi z Sofii: Tutejsze koła dyplomatyczne otrzymały wiadomość, że **klęski koalicyi w południowej Macedonii wywarły na dyplomatyczne koła rumuńskie poważne wrażenie,** a koła francuskie straciły nadzieję na przyszłość. **W Rumunii powstało przekonanie, że sprawa koalicyi jest przegrana.** Dla zmiany oryentacyi w Rumunii nie trzeba zmiany rządu, do prowadzenia polityki rumuńskiej nadaje się conajmniej tak samo Bratianu i Carp. Należy tylko usunąć z gabnetu moskalofilskich szowinistów a przedwszystkiem Costinescu.

Skutki zamknięcia kanału panamskiego.

Nowy Jork, 20 grudnia.

O skutkach panującego już od dłuższego czasu uniemożliwienia przejazdu przez kanał panamski, spowodowanego ciągłem usuwaniem się ziemi na brzegach kanału, donosi w jednym z ostatnich swoich numerów „New Yorker Handelszeitung“. Wskutek zamknięcia kanału panamskiego **ucierpiał przedewszystkiem bardzo poważnie handel wywozowy do Rosyi.** W portach atlantyckich znajdują się zwiększające się jeszcze ciągle olbrzymie zapasy **materyałów wojennych,** przeznaczonych do Władywostoku, a składających się nietylko z materyałów wybuchowych, karabinów i innej broni, lecz także z wielkich mas środków spożywczych, mundurów i innych artykułów handlu normalnego.

Dalsze trwanie tych nieznośnych stosunków może przynieść rządowi rosyjskiemu bardzo poważne straty. Położenie zaś pogorszyć się może z chwilą zamarznięcia portu archangielskiego, zanim nowa kolej z portu Kola, który rzekomo nie zamarza, od wnętrza Rosyi zostanie wykończoną. Dalsze zaś trudności przewozu z Nowego Jorku do Władywostoku wyłonią się z tego powodu, że towarzystwa parowcowe, które dotąd dla swych transportów posługiwały się kanałem panamskim, **podwyższyły znacznie opłaty** za przewóz, ponieważ ich okręty conajmniej podczas kilku następnych miesięcy muszą jeździć znacznie dłuższą i niebezpieczniejszą drogą przez cieśninę Magellana. Większą część transportów towarzystw parowcowych, używających dotąd kanału panamskiego, będą musiały prawdopodobnie przejąć droższe **koleje transkontynentalne.**

Dlaczego usunięto Frencha.

Genewa, 20 grudnia.

Wedle doniesień dzienników szwajcarskich, powodem dymisyi Frencha, była różnica zdań w sprawie podporządkowania sił angielskich pod komendą francuską.

Dzienniki te donoszą, że spodziewać się należy dalszych zmian w kierownictwie wojsk angielskich na froncie angielskim.

Zamknięcie kanału La Manche?

Haga, 10 grudnia.

Towarzystwa żeglugi w Rotterdamie są oburzone z powodu uporczywie powtarzających się pogłosek, jakoby **Anglicy mieli zamknąć nietylko kanał Sueski, lecz także i kanał La Manche.** Zarządzenie to ma być ogłoszone i wykonane w najbliższych dniach. Koła fachowe nie mogą sobie zdać sprawy, jaki cel ma to zarządzenie.

Clemenceau o położeniu w Salonikach.

Zurych, 20 grudnia.

Mimo zaprzeczeń oficyalnych, Clemenceau dalej twierdzi, że wyprawa salonicka jest przedsięwzięciem dla Francuzów bardzo niebezpiecznem, które jak najszybciej należy zakończyć. Pisze on w swym organie „Homme enchainé": Wyprawa salonicka ciągnie się dalej. Generał Sarrail cofnął się, jednak drogi są złe i niedostateczne, a kolej żelazna jest zupełnie przeciążona przewożeniem środków żywności. Wmawiają w nas, że generał Sarrail stara się o to, by, cofając się, nie pozostawić ani jednej zapałki. To mu się udało i dzięki temu magazyny w Gewgheli w zupełności opróżniono. Koalicya — pisze Clemenceau — przygotowuje się w Salonikach do ofenzywy. Czytam, że rozpoczęto nawet budowanie rowów strzeleckich. Zaprawdę, nie rozpoczęto tej pracy zbyt wcześnie i sądzę, że uda się tę pracę doprowadzić do końca. **Jak długo będzie jednak można przetrzymać?** Rząd nasz chce, zdaje się, czekać, aż się położenie polityczne wyjaśni. **Rząd czeka i marzy.** Istnieją armie serbskie, które trzeba żywić, by na nieprzyjaciela napaść z tyłu; istnieją Włosi w Brindisi, Rosyanie w Bessarabii, którzy mają wiele pracy u siebie w domu. Istnieją jednak **Niemcy, którzy posiadają tę właściwość, że coś zawsze przygotowują,** a temu trzeba przeciwstawić coś więcej, aniżeli pięknie brzmiące frazesy.

Egipt.

Egipt zagrożony od zachodu.

Lugano, 20 grudnia.

Jak donosi „Corriere della Sera" z Londynu, na **zachodniej granicy Egiptu** stoczył pułkownik Gordon bitwę z 1200 Arabami pod dowództwem Gdasira paszy. Wojska angielskie odparły Arabów, którzy mieli karabiny maszynowe.

Inny dziennik włoski „Ordine" donosi z Kairo, że walkami Arabów przeciw Anglikom kieruje Nuri bej, kuzyn Envera paszy, tureckiego ministra wojny.

(Wedle tej wiadomości, zwycięstwo pułkownika Gordona przedstawiałoby się w nieco innem świetle. *Red.*).

Ten sam dziennik donosi, że **kilku oficerów mahometańskich,** służących w wojsku angielskiem, przeszło na stronę Arabów. Również kilkunastu artylerzystów odmówić miało posłuszeństwa.

Obawy o Egipt.

Haga, 20 grudnia.

Prasa angielska jest bardzo zaniepokojona coraz częściej powtarzającemi się pogłoskami o starciach Anglików z Arabami na zachód od kanału Suezkiego.

Współpracownik „Daily Mail" pisze w tej sprawie, że Turcy i Niemcy mogą bardzo łatwo dojść do kanału. Przy pomocy kolei bagdadzkiej mogą oni stanąć 35 mil przed granicą egipską, którą to drogę odbyć można w 4 dniach. **Wybudowania wąsko-torowej kolei przez pustynię Synaj nie jest wykluczone.** Również **zaopatrzenie wojska w wodę** nie przedstawia dla inżynierów niemieckich wielkich trudności.

„Zatopienie Egiptu".

Zurych, 20 grudnia.

„Neue Zür. Ztg" donosi: Prasę szwajcarską obiegła przed kilku dniami pogłoska, wedle której Anglicy budują specyalne urządzenia na zachodniej stronie kanału, by przez zalanie wielkich terytoryów uniemożliwić nieprzyjacielowi wdarcie się do Egiptu. Z tego wnioskowano, że atak na Egipt jest wykluczony. Taki sąd jest jednak zupełnie niesłuszny. **Egiptu nie można zatopić.** Gdyby nawet w północnym Egipcie padały silne deszcze, któreby przerwały groble, wówczas nastąpiłby zaledwie częściowy wylew Nilu. Natomiast można naszem zdaniem zalać miejscami zachodnią część między Port Said a Ismailią przez zniszczenie grobli, jednak woda nie dosięgnie tam wysokości 1 metra. Około kanału Suezkiego ląd jest po obu stronach suchy i wyższy, aniżeli tafla morza Czerwonego. O zatopieniu **brzegów kanału Suezkiego — kończy** cytowany dziennik — **niema zupełnie mowy, jest to zupełnie wykluczone.**

Program młodo-Egipcyan.

Genewa, 20 grudnia.

Odbyła się tutaj konferencya stowarzyszenia egipskich studentów „Sfinx", w której brali udział wszyscy mieszkający w Szwajcaryi Egipcyanie. Konferencya powzięła następujące uchwały:

1) Ideałem Egipcyan jest autonomia Egiptu, udzielona Egiptowi przez turecki firman (dekret) i przez układ międzynarodowy z r. 1840.

2) Egipska partya narodowa jest pierwszą partyą narodową, która przyjęła ten program. Prezydentem partyi jest Mohamed Farid-bej. Politycy, którzy stoją obecnie w Egipcie u steru rządów nie reprezentują ludu egipskiego, albowiem zamianowali ich Anglicy, a twierdzenie tych polityków, jakoby lud egipski chciał tylko „zmienić obce panowanie" jest nieprawdziwem.

Z Rosyi.

Zjazdy dozwolone i zakazane w Rosyi.

Frankfurt, 20 grudnia.

Ze Sztokholmu donoszą do „Frankfurter Ztg": Przy otwarciu zjazdu czarnosecińców w Niższym Nowogrodzie obecni byli gubernator i duchowieństwo. Po nabożeństwie na intencyę zjazdu, oraz wysłaniu hołdowniczego telegramu do cara, przemawiali Dubrowin, Markow, oraz przedstawiciele duchowieństwa, piętnując „blok postępowy", jako źródło zatruwające życie narodu. Trwanie zjazdu obliczone jest na kilka dni.

„Russkija Wiedomosti" donoszą: Doroczny zjazd lekarski w Moskwie, który miał tym razem poruszyć między innemi sprawę polepszenia ustroju lazaretów, oraz różne kwestye hygieniczne, stojące w związku z wojną, nie mógł się odbyć. Minister Chwostow, który jeszcze 24 października dawał swoje przyzwolenie na zjazd, następnie cofnął je z umotywowaniem, że odbywanie zjazdów w Moskwie jest niepożądanem ze względu na spokój publiczny.

Nowe podatki i pożyczka rosyjska.

Frankfurt, 20 grudnia.

Z Petersburga donosi londyńskie biuro Reutera: Ministerstwo finansów opracowało reformę systemu podatkowego, podnoszącą wszystkie podatki bezpośrednie. Progresywny podatek dochodowy, zwiększone podatki gruntowe, przemysłowe i handlowe itp. mają wedle obliczeń podwyższyć dochody państwowe o 275 milionów. Dalej mają być zaproponowane nowe podatki pośrednie, które wynosić mają rocznie — wedle oszacowania — 361 milionów, wreszcie monopole na herbatę, kawę, zapałki.

Na wewnętrzną pożyczkę w wysokości miliarda subskrybowano 900 milionów.

(Tu warto zauważyć, że z tej sumy tylko 300 milionów, jak przyznała petersburska agencya, zgłosiła dotąd publiczność. 600 milionów przejęły, względnie przejąć musiały banki. *Uwaga red.*).

Po zjeździe październikowców rosyjskich.

Sztokholm, 20 grudnia.

Gazety petersburskie rozpisują się o odbytym właśnie zjeździe październikowców rosyjskich, cieszących się w Rosyi podczas wojny wciąż zwiększającymi się wpływami politycznymi. To też spodziewano się powszechnie, że od obecnego zjazdu ich wyjdzie jakaś zasadnicza dyrektywa lub ważna inicyatywa, lecz przebieg obrad zjazdowych zgotował wielki zawód optymistom rosyjskim. Co do Dumy, oraz jej ponownego zwołania na zimową sesyę wojenną nie powziął zjazd żadnej uchwały, a także w innych aktualnych kwestyach politycznych nie zapadła żadna stanowcza decyzya. Zjazd załatwił tylko kilka najbardziej naglących spraw ściśle wewnętrznych, a dotyczących nowego organizacyjnego statutu w stronnictwie samem.

KRONIKA.

Aprowizacya miasta. Dziś rano przybył już zakupiony przez gminę transport jaj i po południu rozpocznie się w sklepach mleczarni miejskich sprzedaż jaj po 22 halerze za sztukę (a nie po 23 jak pierwotnie naznaczono).

Na skutek konferencyi, jaka odbyła się w sprawach miejskich u delegata Federowicza, stosunki węglowe znacznie się poprawiły, i dziś można już zaopatrzyć się w większe ilości węgla.

Wydział aprowizacyjny magistratu otrzymał znaczniejszą ilość mąki żytniej, tak, iż kwestya braku chleba została na razie usuniętą.

Z powodu zbliżających się świąt aktualną stała się sprawa strucli świątecznych, których tego roku ma nie być zupełnie z powodu braku mąki. Jak się dowiadujemy, gmina m. Krakowa czyni starania, aby i w tym roku ludność miasta nie była pozbawioną tego nieodzownego dotychczas artykułu świątecznego.

Powrót uchodźców do Krakowa. Dziś rano przybyła z baraków choceńskich większa grupa uchodźców, licząca 2100 osób. Po otrzymaniu pierwszego posiłku część uchodźców udała się do swych mieszkań, część zaś umieszczono w barakach na dworcu towarowym. W barakach choceńskich pozostało jeszcze przeszło 1000 osób. Przed nowym rokiem jednak wszyscy już prawdopodobnie powrócą do Krakowa.

Na gwiazdkę dla krakowskich pułków. Onegdaj uchwaliło prezydyum miasta 2000 kor. na „gwiazdkę" dla żołnierzy 13 pp. i 16 p. obrony krajowej. Kwota ta jako dar gminy dla „krakowskich dzieci" przesłaną została do Wiednia „Kriegsfürsorgeamt, Bergesse 16".

Sklep Ligi kobiet. Na wystawie widzimy same nasze, polskie, dobę obecną utrwalające wydawnictwa. Obok broszur i poezyi, kalendarze i kalendarzyki ozdobne oraz książeczki dla młodzieży. Dalej odznaki metalowe N. K. N. i Samarytanina. Karty korespondencyjne z widokami i scenami życia obozowego legionistów; papier listowy z piękną winietką (orzeł unoszący karabin) wykonany przez artystę malarza Turka; portret Piłsudskiego, a przedewszystkiem wysoce artystyczne plakiety z wizerunkiem brygadyera; wreszcie najmilszy i najodpowiedniejszy dar „na gwiazdkę" dla chłopców naszych: cztery arkusze wystrzyganek, przedstawiających naszych dzielnych legionistów w boju. Przypominamy adres sklepu: Plac Maryacki l. 9.

Ruch tramwajowy w wigilię i święta. W piątek wozy tramwajowe w Krakowie kursować przestaną już o godz. 8 wieczorem, ze względu na wigilię Bożego Narodzenia. W pierwsze święto zaś, w sobotę, tramwaje kursować zaczną o godzinie 12 południe.

Jeńcy. Wczoraj przywieziono do Krakowa około 100 jeńców serbskich i czarnogórskich i umieszczono ich w barakach dla jeńców na Dąbiu.

Z Pogotowia ratunkowego. Tomasz Batko, żołnierz 16 pułku obrony krajowej pośliznął się wczoraj tak nieostrożnie, iż złamał nogę. Ofiarę nieszczęśliwego wypadku przewiozło pogotowie ratunkowe po opatrzeniu do szpitala św. Łazarza.

Galerya sztuki współczesnej. We czwartek dnia 23 b. m. o godz. 12 w południe otwartą zostanie w Sukiennicach galerya sztuki współczesnej.

Koło Ligi kobiet N. K. N. w Borysławiu przysłało na ręce centralnego komitetu gwiazdkowego dla legionistów 1670 koron, zebranych na raucie, urządzonych staraniem tamtejszego koła.

Ze Stanisławowa donoszą: Kolumna Legionów stanie niebawem u nas, urządzona staraniem Powiatowego Komitetu Narodowego. Wynikiem ogłoszonego na odnośny projekt konkursu było nadesłanie kilku projektów. Wydział P. K. N. przyjął projekt prof. Riegla, któremu też poruczono wykonanie projektu.

Epidemia ospy i tyfusu plamistego wzmogła się znacznie. Magistrat zarządził przymusowe szczepienie; w więzieniu sądu obwodowego wybuchł tyfus plamisty.

Wydawca: Ignacy Daszyński. — Redaktor odpowiedzialny: Franciszek Kubanek. Drukarnia Ludowa, Kraków, Dunajewskiego 5 (Telefon 1310).